

Patientnära forskning kan rädda vården – höjer kvalitén, minskar kostnaderna

Möjligheten att lösa krisen i den svenska vården finns. Antalet forskarutbildade läkare är stort och pengar saknas inte. Det finns många exempel på hur god patientnära forskning höjt kvalitén och samtidigt sänkt kostnaderna.

Om beslutsfattarna tar till vara den potential som finns så kan forskningen rädda vårdens kvalitet.

Det är ett av budskapen från Medicinska forskningsrådet (MFR), som nu startat en kampanj för ökad forskning genom att anordna seminarier på samtliga universitetsorter i landet. Inbjudna är forskare, politiker, klinikefer och tjänstemän.

Starten skedde i Uppsala i fredags då MFR representerades av sin huvudsekreterare professor Olle Stendahl och biträdande sekreterare, professor Jan Nilsson.

Kliniska forskningen har stora problem

Kampanjen är en följd av att MFR i en undersökning funnit att den kliniska forskningen har stora problem.

Sverige har en stolt tradition inom klinisk forskning, konstaterar MFR. På 1970- talet och i början av 1980-talet var Sverige bland världsledarna, vilket hade en väldigt positiv effekt på sjukvårdens kvalitet och kompetensutveckling. Inte minst framgångsrikt var arbetet med att omsätta forskningen i en bättre vård.

Sedan dess har de ekonomiska ramarna i sjukvården krympt med konsekvensen att forskningens utveckling tagit skada, hävdar MFR.

Förvånande att målsättningen inte är mer genomtänkt

– Sjukvården är landets största verksamhet och har tillgång till den största forskningskapaciteten. Då är det förvånande att man inte har en mer genomtänkt målsättning, sade Jan Nilsson vid seminariet i Uppsala.

– Problemen kan lösas bara genom ett genomtänkt forsknings- och utveck-

lingsarbete. Det är klart att forskningens problem inte i första hand är en ekonomisk fråga utan en strukturell, dvs det sätt på vilket man arbetar inom sjukvården, menade han.

Åtgärdsprogram för att stimulera forskningen

MFR har ett åtgärdsprogram som de menar skulle stimulera klinisk forskning och utveckling och samtidigt ge sjukvården bättre kvalitet. Det innehåller bland annat följande:

- Gör forskning och utveckling till en naturlig del av det dagliga arbetet.

Det finns många forskningsprojekt kring hur vården kan göras bättre och mer kostnadseffektiv som nu aldrig blir gjorda för att utrymme och finansiering saknas.

- Identifiera de frågeställningar som är av gemensamt intresse för forskare och sjukvårdens företrädare.

Sjukvårdspolitiker, verksamhetsföreträdare och forskare borde tillsammans ta fram de mest angelägna frågeställningarna.

- Identifiera medlen som sjukvården avsätter till forskning och utveckling och se till att de används målmedvetet och genomtänkt.

Landstingen avsätter stora penningssummor till forskning och utveckling. Det gäller att skapa garantier för att pengarna används rätt.

- Inrätta kliniska forskningscentra vid universitets- och regionsjukhus.

De behövs för att garantera kompetens- och kunskapsutveckling. I andra länder, t ex USA och Tyskland, satsas stora pengar på sådana centra.

- Öka samverkan regionalt.

För att forskningen ska bli internationellt konkurrensduglig behövs stora patientmaterial. Därför behövs en bättre samverkan mellan universitetssjukhus och andra typer av sjukhus liksom mellan sjukhusen och primärvården.

Många goda exempel finns i patientnära forskningen

Sammanfattningsvis sade Jan Nilsson:

- En satsning på forskning lönar sig ty forskning ger bättre vård, ökad tillfredsställelse hos personalen samt ökad produktivitet.

MFR påpekar att det redan nu finns många goda exempel på hur den patientnära forskningen höjt kvalitén i sjukvården och riktat en uppmaning till beslutsfattarna:

Ta sådana goda exempel och låt dem bli en form av ledstjärnor i arbetet med att vända den negativa spiralen som sjukvården befinner sig i. Att satsa på forskning och utveckling är den enda vägen att få vården kostnadseffektiv utan att kvalitén blir sämre.

Berättade om klinisk forskning kring Parkinson, cancervård...

För att belysa goda exempel hade MFR till seminariet i Uppsala inbjudit lokala forskare, som berättade om sin kliniska forskning inom områdena Parkinsons sjukdom och ALS, omvårdnad av cancerpatienter, molekylärgenetiska undersökningstekniker samt hjärtsjukvård.

Tom Ahlgren

”Vill bidra till en rättvisande mediabild av sjukvården”

– Sveriges läkarförbund deltar inte i något hemligt samarbete med avsikt att otillbörligt försköna bilden av den svenska hälso- och sjukvården.

Så kommenterar förbundets VD Anders Milton uppgiften i TV4:s Nyheterna att Läkarförbundet skulle komma att ingå i ett samarbete tillsammans med Vårdförbundet, SKTF och Kommunal i syfte att förändra mediabilden av vården.

– Vi har inbjudits att delta i ett arbete för att lyfta fram de positiva aspekterna av det mycket gedigna arbetet och de mycket goda resultat som nås inom den svenska hälso- och sjukvården.

– Detta för att motarbeta en ibland negativ bild i media av patientens omhändertagande inom den svenska vården.